

ne more na-se privezati. Bo treba kaj družega, kar te bo na dom in delo vezalo. Jaz že vem, kaj tu manjka, gospodinje v hiši. Oženiti se boš moral.“

Pri teh očetovih besedah skočim kviško in pogledam očeta, ki nadaljujejo:

„Da, oženiti se boš moral. Če si sam še nisi zbral neveste, ti bom šel jaz pri tej reči na roko.“

„Oče, jaz poznam še tako malo žensk — skoro nič“ — ugovarjam jaz.

„No, ravno zato!“ odgovoré oče. „Ti si še mlad in bi se morda dal po kakem gladkem obrazu ali priliznjem obnašanji zapeljati, da bi bil potem vse življenje nesrečen.“

„Ne, ne, oče, tega ne mislite!“

„Tim bolje za-te. Ker še nobene ne poznaš —“

„Poznam že eno, oče, toda —“

„No, čemu „toda“? Ali te morda noče? Saj sem ti že rekel, da ti jaz ne bom nobene branil, če se mi le preveč nepristojna za te ne bo zdela. Premisliti moraš, da ti bo žena tudi gospodinja, predstojnica hiše, v kateri je veliko gospodarstvo.“

Tako se pogovarjava dalje in oče zvedó vse, kar se mi je v gradiču pripetilo in da jaz na Minko še zmirom mislim.

„Hm,“ pravijo potem, „jez ti je ne bi branil, ako te hoče, samo na to te opomnim, da meščanska dekleta niso za kmeta. Treba, da jo prej dobro spoznaš, predno jo snubiš. Bog vé, kako je odgojena in ali se bo hotela možiti na kmete, čeravno si ti boljši zet od marsikaterega meščana.“ (Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* V Dalmaciji razsaja že dolgo lakota, ki posebno zdaj spomladi hudo pritiska in mnogo ljudi pokončá. Ubogi hribovci niso že več mesecev kruha videli in životarijo ob zmesi iz skorje in zelene trave. Kdor more, hiti v mesta ob morskem pobrežju, da si košček kruha in polente zasluži in s tem sebe in gladno rodbino preživi. Brezvestni oderuhi prodajajo ubogim ljudem škap turšice po 9 gold., v tem, ko je navadna cena le po 6 gold., in vrh tega še tirjajo, da jim že ob prihodnji žetvi vse povrnejo. Ljudje pa še ne vedó, ali bo letos kaj pridelka, ker je kakor prejšnja leta že zdaj huda suša. Vrh vsega tega je tudi živinska kuga bila in marsikom 80% živine ugonobila. — Pri vsem tem pa v državnem zboru Dalmatinske železnice, ki bi ljudem vsaj nekoliko zaslužka dale, vedno še rešenja čakajo, ker se bolj mudí s „konfesijonelnimi“ postavami in izganjanjem oo. jezuitov, kakor da se ubogo ljudstvo smrti otme.

* *Globus ali zemeljna krogla.* Pri Mariboru se je v neki šoli med drugimi učnimi pripomočki tudi „globus“ kupil, ki je natisnjen v Berlinu. Čudno pa je pri tem „globusu“ to, da — ne najdeš „Avstrije“! Po deželah Avstrijskega cesarstva je narisano z debelimi črkami ime: „Deutschland!“ Kje ste, c. k. šolski nadzorniki? Je mar res novodobna šola vzrejevališče za Nemčijo do Adrije?

* *Poljedelska šola v Istriji.* „Osservatore Triestino“ naznanja, da ministerstvo ne more potrditi imenovanja dr. Ricca-Rosellini-a za ravnatelja poljedelske šole v Istriji. Ako bi omenjenega potrdilo, ravnalo bi zoper ministerski sklep dne 23. junija 1873, vsled katere določbe imajo ravnatelj in učitelji biti domačini, R. pa ne zná niti nemški niti slovenski in ni Avstrijski državljan. Da pa Isterski poljedelci imajo priliko, dotični poduk uživati, dokler se najde sposobna oseba za poljedelsko šolo, hoče ministerstvo pet do šest štipendij po 300 do

400 gold. ustanoviti za sinove Isterskih posestnikov, da zamorejo obiskovati kmetijsko šolo v Gorici.

* Na Dunaji so v prvih treh mesecih tega leta v mestnih mesnicah za prodaj in vžitek zaklali 1149 konj.

* *Številke govoré.* — Lani se je vzelo v cesarsko armado v Cislajtani 53.116 novincev, od katerih je znalo pisati 27.020; a v Translajtani 38.915, od kojih je 12.979 pisati znalo. Od vsacih 1000 novincev je znalo pisati v dolnji Avstriji 985, v Šleziji 946, v gorenji Avstriji 893, na Českem 810, na Salcburškem 756, na Štajarskem 755, na Moravskem 671, na Koroškem 581, na Tirolskem 366, na Primorskem 307, v Gališkem 115, na Kranjskem 106, v Bukovini 89, v Dalmaciji 43; na Ogerskem 385, na Erdeljskem 149, na Hrvaškem in Slavonskem 143. Števila govoré dovolj jasno, kje je večja potreba šol. — Slehernemu bralcu obudé ta števila neko misel. Naj povem, kaj si jaz mislim. Ako bi se od 92 za vojsko prevdarjenih milijonov odbil sedaj v mirnih časih samo en milijon pa se odločil v podporo ljudskim šolam, ali bi se ne prihranil samo pri vojski za 10 ali več let ta denar? Koliko bi se pa v drugih strokah prigospodarilo?

Naši dopisi.

Iz Gradca 1. maja. — Tukaj na svetlo dajani „Deželni zakonik in ukaznik za vojvodino Štajarsko“ bil je že pod mnogimi zdaj boljšimi zdaj manj dobrimi vredniki. Sedanji vrednik meni, da je kaj nenavadno modrega iztaknil ter piše vvodno v zakonilo deželnih postav tako: „Privolivši deželni zbor Mojega vojvodstva Štajarskega zaukazujem tako.“ Ako bi se dalo tako, bil bi že kdo drug tudi tako pisal, ali ne ide. Moglo bi se reči: Privolivši v sklepe deželnega zbora ukazujem; ali tukaj privoljuje zbor, cesar pa ukazuje, ter po takem besede: Privolivši deželni zbor visé popolnoma v zraku, ne bivajoč v nikaki organski zvezi s koncem stavka.

V Gorici 3. maja. — Take zmage je niso še imeli naši liberalci, kakor letos. V 3. razredu so se borili s katol.-konservativno stranko in premagali jo z 42—46 glasovi. Ali to ni še taka reč, saj 3. razred je bil njihova doména od nekdanj, samo zadnji 2 leti ne. Nezaslišano je pa, kar se je včeraj zgodilo. Mislite si vso dr. Pajerjevo umetnost in zgovornost in veljavo, in za njo ves vladni, policijski in Ritterjev aparat; mislite si, da ni še nikoli pri nas, tudi v najboljših Favetti-evih časih ne, katera druga moč tega ogromnega aparata predrla; mislite si, da vsaj eden skrajno-liberalnih („Isonzo“-vih) kandidatov je sam živi „satan“ Pajerjev & Comp. — in vedeli boste ceniti včerajšnjo „Isonzo“-vo zmago! Šlo je za življenje ali smrt omenjenima strankama, med voditeljema njenima, dr. Deperis-om in dr. Pajer-jem. Dr. P. je doživel svoj Sedan. Še tisti večer pred volitvijo je razposlal P. nek manifest, v katerem pravi, da „danes se je podal dr. Deperis k g. baronu mons. Codelli-u (proštu), da bi sklenil zvezo s klerikalci proti njemu in njegovi stranki“; da skrajni liberalci so mu zato tako nasprotni, „ker je (on P.) l. 1867 glasoval za vpokojenje magistratnega tajnika Favetti-a in je še zmirom proti temu, da bi se F. v staro službo nazaj postavil.“ Ali tudi to ni razrušilo kompaktne „Isonzo“-ve falange in ni — kakor se kaže — tudi med zmernišimi elementi pridobilo Pajerju privržencev. Kako to, ne vem; znabiti so bili kandidatje njegovi preobskurni ali so se zdeli mnogim premalo sposobni. Tudi to je bilo Pajercem na škodo, da so bili njegovi, oziroma, vladini agitatorji prisiljeni, obra-

čati se do tistih, katere je bil P. v svoji volilski skupščini 25. aprila precej neuljudno od sebe brenil. Če ga je „klerikalcev“ sram, čemu pa potle za njihove glasove berači? (In kdo je beračil!!) Klerikalci, to je, kolovodje katol. društva „Circolo cattolico“ so poskusili porazumek (kompromis) s skrajnimi liberalci, da bi Pajer-ja v kozji rog vgnali, toda zastonj. Na to so postavili klerikalci pod roko svoje kandidate, spoštovane veljake, ali agitovali niso za-nje skor nič. Tem bolj so agitovali „Isonzo“-vci; in da niso zbirčni v sredstvih, misli si lahko vsak, tudi ko ne bi se sploh o tem govorilo in ko ne bi časniki tega povdarjali. Bodi, kakor koli, — zmaga je njihova, in je (v sedanjih okolinostih, in gledé na precedencije) tudi menda klerikalcem nekako zaželena. Volilcev se je udeležilo letos v 3. razredu 384. Izvoljenci so: Dr. Maurovich, dr. Verzeznassi in J. Covacig z 248 — 244 glasovi. V 2. razredu glasovalcev 324; izvoljenci: Rudolf grof Attems, dr. Deperis, Jos. Culot (profesor gimn. *) sè 183—168 glasovi. — Zadnja volitev (1. razred) bo v torek. — Naš dež. šolski svet ostane toraj tak, kakoršen je po prenapredbi vpeljani 1. februarja t. l. — Dne 29. aprila je g. minister Stremajer odgovoril dotični grof Coronini evi interpelaciji; sklicuje se na državno postavo od 6. aprila 1872, vsled katere gré ministru pravica določiti deželnim nadzornikom sedež in obseg njihovega delovanja. Neresnično je toraj bilo, kar je trdil nek dopis iz Trsta v „N. fr. Presse“, da pride pisarnica deželnega šolskega sveta nazaj v Gorico (oziroma v Poreč). — Sl. deželni odbor je v seji 17. dne t. m. imenoval gosp. Fr. Kuralta, ki je bil dosedaj oskrbnik na Štajarskem, za adjunkta na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole. Gosp. Kuralt je dovršil kmetijske študije na gospodarski akademiji v Og. Altenburgu.

*Iz Trsta 4. maja. **)* (Vreme; nov način poučnih razglasov; požiganje mrtvih; o procesiji sv. Rešnjega telesa; narodni poslanci v mestnem zboru.) Že osem dni imamo prav neprijetno vreme; mrzla burja je pihala tri dni in naredila veliko škodo v okolici, posebno na sadju; že kot lešnik debele armeline, mandelne in bruske je otrsela na tla, odkrehnila veje in zlasti po nogradih je omajala in polomila trte, da bo škoda še za drugo leto. — Naši mestni očetje so, posnemaje Dunajske, sklenili, da se odslej naznanila, ki so se do zdaj pilepovala na vogle mestnih hiš, tako da so bile nekatere vse pisane, ne bodo več nabijala po cestnih voglih, marveč se napravili stebri nalašč za taka naznanila; toda tisti, kdor bo na stebre kaj pilepil, bo moral plačati od prostora, katerega njegov razglas na stebri pokriva. Take stebre vzamejo najemniki v najem in plačujejo mestu določeni znesek. Toraj zopet nekaj novega v Trstu! (Kon. prih.)

Na Raki 2. maja. (Poslano.) Po naključju mi je prišla 95. številka „Naroda“ v rokó, v katerem mi sicer dobro znani dopisovalci „Naroda“, skriti v dopis „iz Bučke“, gori omenjene številke, bralcem „Naroda“ tako kosmate laži prodajajo, da sem prisiljen s tem „poslanim“ dati resnici spričevanje, ter rečem:

1. Dobro znane tri kovače laži imenujem pred slovenskim svetom toliko časa grde lažnike in ostudne obrekovalce, dokler po ravno tej poti ne prekličejo svoje nesramne laži, da je neki Ban 20 gld. nabral za me za péto mašo o priliki procesije na Studencu.

2. Podarujem tistemu, ki mi dokaže, da je čez 6 gold. 18 kr. bilo v ta namen (procesijo) darovanih, 300 gold. — In narekovalca omenjenega dopisa „iz Bučke“ si upata v svoji nesramnosti še vprašati učenika, Jerneja Pirnata, katerega sta najela, da jima je omenjeni lažnjivi dopis skoval — ker sama ne umeta — kakošna da je bila tista péta maša za 2 gold., ko je vendar moral učenik sam vedeti, da je on od teh 6 gld. 18 kr. polovico, to je 3 gold. prejel. Ostanek se je razdelil med cerkovnike in ministrante tako, da je meni, fajmoštru, ostalo za tisto razupito mašo na Studencu, 1½ ure od Rake oddaljenem, celih 98 krajc.
3. Je ljudstvo hotelo procesijo za odvrnenje kužne bolezni, in zato me tudi naprosilo, da se je vistinila.

Anton Tavčar, župnik.

Dodatek. Kakošne dopisovalce ima „Narod“, razvidi se iz tega, da je sosebnost eden izmed njih, slaboznani pl. Pilpah, stotnik v pokoju, očitno zasmehovalec in zasramovalec sv. zakramentov, kajti očitno je rekel v neki krčmi — priče so znane — ko se je ravno nesla sv. popotnica kozavemu dekletu: Glejte, glejte, zdaj imajo „farji“ svoj „teater“! Temu človeku je tedaj cerkvena tolažba, katera se je dajala in se daje mnogobrojnim okuženim faranom „teater“, in toliki mrličiči so mu „vesela“ tragedija! Ni tedaj čuda, da že veliko ljudi ugiblje, kako bi se na lep način ta „mladoslovensko omikani“ zasmehovalec vere pl. Pilpah, enkrat za vselej z Rake spravil.

Iz Kamniške okolice 3. maja. — Kako sèm ter tje nekateri samopridneži najboljša namena spodkopavajo, to se kaže prav jasno pri nas. Gospodar Anton Pengav, posestnik na Pšati, je namreč dobil l. 1872 žebca iz državne podpore kupljenega, za zboljšanje konjskega plemena. Al pri nas ljudstvo vsako novo reč po strani gleda, zavoljo tega tudi do tega žebca ni bilo pravega zaupanja, dasiravno se je pokazalo, da so od njega prihajajoča žebeta močne postave, širokih prs in živa ko srne. Žebetom od domačih žebcev pa vsega tega manjka. To nezaupnost ljudi podpihujejo še nekateri lastniki domačih žebcev in sicer iz nevošljivosti in samopridnosti. Med temi je neki Anton Burica, kateri je spustil svojega žebca od začetka sušca do konca junija lanskega leta na 120 kobil; primerilo se je, da ga je spuščal celó po 6 do 9krat na dan! Nasledek take neumnosti je, da so taka žebeta slabe pokveke, kobile pogostoma izvržejo in tako se dela posamesnim posestnikom in vsi deželi škoda, ker na ta način ne bomo prišli s konjerejstvom nikdar na boljšo stopinjo. Cesarske, t. j. iz državne podpore nakupljene žebce pridno obrekujejo, da postanejo po njih kobile jalove itd.; zavoljo tega se jih ljudje bojé. — Razen že omenjenega posestnika A. Pengava sta cesarska žebca še na Imovici in pri g. J. Vodniku v Dolu, a tudi tema se stavijo enake zapreke. „Za bokal vina, celó zastonj ti spustim svojega žebca na kobilo, samo da tje (k cesarskemu žebcu) ne greš! Saj bo nazadnje moral popustiti žebca, če ne bo imel ga za kaj rabiti.“ Tako govore posestniki domačih žebcev in slepe kmete, da se dajo pregovoriti, ne misleči, da v svojo lastno škodo! Dokler bodo imeli posamesni posestniki dovoljene jim domače žebce, ne bo s cesarskimi nič, to je misel vseh treh omenjenih posestnikov cesarskih žebcev. Žalostno, zeló žalostno je na vsak način, da kmetje ne spoznajo, da taki ljudje govore le za lastno mavho, da jim pa za blagor kmetov nič ni mar. Ne dajte se toraj slepiti, da pridete vendar enkrat do boljšega konjskega plemena, kakor ga imate zdaj!

*) Razen g. Culot-a so vsi izvoljenci že bili v staršinstvu. Pis.

***) X. m.

Iz Bleda 5. maja. — Že toliko let se vlečejo razprave zavolj naših gozdov, pa zmiraj še ne vidimo konca, da bi enkrat kmet dobil, kar mu gré in se obrtnijski družbi postavile meje, katerih bi se po razsodbah morala držati. — Cenitev hišnih potreb se je izdelavala to zimo, pa videti je, da bi zastopniki Blejske grajščine še to pičlo odmerjeno odškodovanje kmetom radi s tem znižali, da jim ponujajo malenkosti v denarjih. In res je bilo slišati, da se je te dni nek Zagoričan dal odškodovati z bornimi 260 gold. Kako s tem misli shajati, noben pameten gospodar ne prevede; če kapital naloži, dobi na leto 13 gld. obresti in zato si k večjemu na leto 2 seznja drv kupi; kje bo dobil še drugo potrebno kurjavo, kje les za tesarska dela, za ograjo, za stogove, za hleva in svigli po rotih, kje steljo! To naj si sam prerajta. — Mislim, da za tako odškodovanje, po katerem mora vsaka kmetija v nič priti, ne bo grajščina mogla nobenega gospodarja več pregovoriti. — Gozdarski čuvaji, med njimi posebno nek Bezlaj, kmete sicer na vse strani strašijo in pritiskajo, pa mi ne bomo tako strašljivi, kakor se nasprotnikom morebiti dozdeva; postavno se bomo še branili, ker upamo, da pravica še velja. Drugo pot vam poročam kaj o naših pašah.

Jaka.

Iz Ljubljane. (Iz seje deželnega odbora 1. maja.) Rokopis profesorja S. Žepiča „Latinske vaje za 1. in 2. razred gimnazijski“ z dotičnimi latinsko slovenskimi in slovensko-latinskimi slovarji se sprejme v deželno založbo. — V zadevi naprave deželne zavarovalnice za poslopja in premakljivo blago zoper škodo ognja se bode deželnemu zboru vsled dotičnega sklepa od 21. oktobra leta 1869. poročalo, da deželni odbor ne more priporočati niti vzajemne niti prisilne deželne zavarovalnice. — Dopis deželne vlade, da je od deželnega zbora Kranjskega v seji 5. januarija l. 1874 sklenjena postava o napravi novih zemljiških knjig zadobila cesarjevo potrjenje, vzela se je na znanje.

— Ministerstvo kmetijstva je pritrđilo predlogu deželne komisije za konjerejo, da se žebec „Highland“ po imenu Pincgavskega rodú izroči gospodarju Antonu Torkarju na Bistrici za pleme ondašnje okolice.

— (Gospod dekan J. Grabrijan), kateri je, kakor smo naznanili v zadnjem listu, dobil iz Ljubljane krasen „album“, je poslal „Slovencu“ sledečo zahvalo, katero tudi mi priobčimo.

„Nenavadno me dolžnost veže, te, dragi „Slovenec“, prositi, da te za sledeče porabiti smem.

Imel sem sicer do zdaj še zmiraj lepo številce svojih zvestih, kateri so se mene memo drugih prilik posebno o mojem letnem godu blagosrčno spominjali; a kar se mi je o mojem 74letnem godu zgodilo, to bi se mi še sanjati ne bilo moglo, in še celó letos ne, ker je bilo „mladoslovenski“ omiki posebno dopadlo, me z blatom tako ometavati, da se je celó poštenjakom morala misel in vprašanje vrvati. Kdo vé, kako je res? — Letos namreč mi dohajajo nenavadni voščilni dopisi od več krajev in sicer od Gorice do Novega mesta, dojde mi celó iz bele Ljubljane dragokrasen „album“, podpisan in s fotografijami okinčan od možakov, med katerimi se nahajajo prvi voditelji našega naroda in zanesljivi zagovorniki slovenskega prava, od možakov, kateri se tudi v krogih pravoznanstva, učenjaštva, industrijalnega gibanja itd. kakor prvaki in voditelji odlikujejo, izmed katerih nekatere še dobro poznati časti nimam. In teh premilih mi voščilcev, mislim, da ni prignala ne prisilna službenost, ne kaka prikupljivost, nego, zanesem se, da mi staremu revežu svoje odkrito priznanje k mojemu dozdanjemu zajedanemu delovanju blagosrčno pokažejo.

Da me dolžnost trdo veže, za take mi predrage

poklone se na vse strani srčno zahvaliti, je očividno; a na Vašo blagodušnost se zanesem, da ne boste zamerili, da Vam najmanj 30 do 40 odpisov ne odvrnem: prejmite tedaj tukaj mojo v resnici srčno zahvalo za Vaše mi nepozabljivo sočutje. Kar Vam nazaj voščiti morem, je: da večni Bog naj Vam dá z mano vred pravo vselej prav spoznati, pravega se posebno v sedanji upirnosti in zapeljivosti varno in nepremakljivo držati in po tem ravnati. Po tem več ali manj trnjevem potu nam prava sreča ne izostane, katere si želimo. Bože daj!

V Vipavi 28. aprila 1874.

J. Grabrijan.

— (Gosp. fajmošter Jarc iz Dola) je pri državni sodnji na Dunaji 30. aprila dobil pravdo zoper vrednika Ljubljanskega „Tagblatta“ ter je oproščen vseh stroškov. Dokler pravica iz Avstrije še ni izginila, imamo še zmirom trdno upanje, da se bo vse zopet na bolje obrnilo.

— (Katoliško-rokodelska družba) je imela 26. aprila svojo 19letno skupščino. Po poročilu ravnatelja družbe ni bilo — oziroma na število družbenikov — nikoli še tako živega gibanja v družbi, se ni še nikoli pri popolnoma neskaljeni edinosti tako lepo in sèm ter tje ginljivo razodevala družbenikov vneta ljubezen do družbe, kakor preteklo leto, v katerem je pristopilo k družbi 23 pomočnikov, med katerimi je 6 Nemcev; izstopilo jih je 5, trem se je slovó dalo, 18 pa jih je odpotovalo; pri vsem tem šteje družba zdaj 35 pomočnikov in 10 častnih udov. 34 popotnih pomočnikov vnanjih družeb je dobilo v podporo za prenočišče 9 gold. 28 kr. Blagajnica v podporo bolnim, ki se je pred dvema letoma ustanovila, ima 175 gld. gotovega denarja, in obligacijo od 50 gold. po odšteti 27 gold., ki so se dali 5 udom za čas kratke bolezni. Razun uljudnih gosp. Gnjezde in Flisa, ki sta podučevala v zemljepisji in fiziki, je družbenike v petji vadil pripravnik gosp. Hlavka, v pisanji in v opraviških spisih pa izvrstni večletni družbenik bukvoez Bonač. — Zgubila je družba v preteklem letu po nemili smrti dva jej vseskozi od njenega začetka z gorečo vnemo udana podpornika, trgovca g. Holcerja in svojega neutrudljivo skozi 17 let skrbnega blagajnika g. Šventnarja, kateremu je družba popolnoma zasluženno hvaležno ljubezen skazala s tem, da ga je kolikor mogoče častno spremila k zadnjemu počitku na pokopališče. Namesto njega je s hvale vredno pripravnostjo prevzel blagajniško opravilo g. Gerber, ki je tudi že v skupščini poročal o stanju družbene blagajnice. Letni stroški so se poplačali z letnimi doneski dobrotnikov in z obresti stalne istine ali zaloge, in ostalo je še za prihodnje leto 59 gold. 60 kr.; družbena istina pa ima 867 gold. naloženih pri obrtniškem društvu za denarno pomoč, in 450 gold. v obligacijah. Gledé družbice rokodelskih učencev je konečno še g. ravnatelj poročal o vspešnem napredku tega pred dvema letoma v družbena tla zasajenega drevesca. Bilo je pozimi sèm ter tje toliko fantov zbranih, da niso imeli vsi prostora v sobi, v kateri sta jih pred pevskimi vajami v zgodovini in v krščanskem nauku podučevala gospoda Flis in Gros. Kako globoko sega fantom v srce ljubezen, ki se jim skazuje, so kaj ginljivo pokazali o priliki, ko je bil gosp. Gros pred svojim odhodom v Ameriko — žalibog — zadnjikrat med njimi. Sprejetih je bilo 45, izstopilo jih je 19, eden je bil izključen, izmed 5, ki so postali pomočniki, so 4 pristopili k družbi pomočnikov; zdaj jih je še skupaj 71. Vložili so s svojimi dvojačami preteklo leto čez 60 gold. Stroški za svečavo in kurjavo, za pevske vaje, za knjige in druge potrebščine v znesku 70 gold. 22 kr. so se s površnim ostankom 17 gold. 44 kr. poravnali z doneski blagih dobrotnikov in dobrotnic, med katerimi

se v prvi vrsti odlikujete za fante neutrudljivo skrbni gospe Šolmajerjeva in Murnikova, katerima kakor tudi vsim družbenim podpornikom, ravnatelj družbe konečno prav živo in srčno zahvalo izreka.

— (Vabilo v mesečni shod političnega društva „Slovenije“), ki bode v četrtek 7. maja ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani. Obravnave: 1. O sedanjih razprodajah po popotnih trgovcih gledé na škodljivost za domačo trgovino. 2. Politični pregled. Odbor.

— (Somenj o „Trjaci“ se je v ponedeljek jako slabo pričel; ljudi je bilo sicer še nekaj, kupca pa malo, debelo živino so pokupili tujci, pa drago. Konj je bilo veliko, pa ne lepih; cena jim visoka.

— (Slovensko gledišče) je bilo v nedeljo 3. t. m. na korist g. Kocelja jako polno, beneficijant pa se z igranjem ni nič kaj obnesel; dobil je tri vence, g. Schmidt pa enega, katerega je pa ta večer tudi zaslužil za svoje izvrstno igranje. Tudi gospodičina Podkrajšekova je vrlo izpeljala svojo težko nalogo. Gospod Kocelj je drugo jutro nagloma odpotoval; kam? nam ne pové nobena pratika. Ali je pač tudi svoje tri vence sabo vzel?

— (Pobirki iz časnikov.) Dr. Zarnik se je na odgovor, katerega mu je dal g. Aléšovec v zadnjem listu „Novic“, tako pohlevno in plitvo oglasil v „Narodu“, kakor da bi prosil odpuščenja. Med drugimi pravi, da mu g. Aléšovec ni dosti „anständiger Mensch“, da bi njemu odgovarjal. Tako reče lahko vsak, ne le človek dr. Zarnikove „omike“ (ka-li?), a to ne veljá nič. Če mu je bil g. Aléšovec takrat dosti „anständiger Mensch“, ko ga je tako grdo napadel v „Narodu“, da je bilo še njegove (namreč Zarnikove) prijatelje sram, zakaj se mu potem več ne zdi „anständig“, ko mu je tako jedrnato odgovoril, da se je Zarniku vse smejalo? Naj bi ga bil mar prej pri miru pustil, potem bi si bil lahko prihranil sramoto. — „Politik“ v enem zadnjih listov „mladoslovence“ zopet dobro ošteje, očitaje jim to, kar njihovi zastopniki na Dunaji počnó. In beseda „Politike“ več veljá kakor beseda lističa „Nation“, ki živi od vladne krme in s čegar hvalo se „Narod“ tako rad pobaha.

Na Muljani pri Zatičini 3. maja. — Mraz, ki je bil 29. in 30. aprila, je vzel pri nas orehe in češnje. Jabelka, hruške, češplje to je pa menda še ostalo. Če bo s tem odpravilo, bomo imeli sadja dosti. Cveté močno, da je še zmiraj veselje gledati. — Moram pa še povedati, da pred mrazom je pri nas sneg naletoval, in po hribih pobelil, in 1. maja smo že spet videli pobeljene hribe.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Pri obravnavanju postave o samostanskih zadevah je vlada propala. Pri 1. §. se je, dasiravno je minister nauka odločno izrekel se zoper to, sprejel dostavek (oziroma prememba) poslanca Fuxa, po katerem naselitev novih samostanskih družeb ni — kakor govori predlog odseka — odvisna od „državnega dovoljenja“, tedaj od ukazov dotičnega ministerstva, timveč od „državnega zbora“. Ta preuredba poslanca Fuxa je bila v zboru sprejeta s prav veliko večino glasov in g. Stremayer je bil po tem osebnem propadu pri §. 1. tako omamljen, da je še le pri §. 12. se toliko opomogel, da je izrekel, da vlada te v odseku in zbornici poostrene postave ne more priporočiti cesarju za potrditev. Desno središče se pri specialnem razgovoru ni vdeleževalo in je s tem doseglo

to, da so si ustavoverci, kakor se to v enakih slučajih navadno godí, sami med seboj v lase planili. Kako bi se ta „domači prepír“ v hiši ustavovercev še le razcvetel, ako bi jih konservativci v vseh prašanjih same pustili! — Pri glasovanji se je pa tudi pokazalo, da celó štirje „mladoslovenci“ niso edini. Poslanec Dittes je staval nek predlog, po katerem bi naselba celó že obstoječih redov se sploh ne smela dovoliti. In za ta predlog so glasovali trije „mladoslovenci“ (Vošnjak, Pfeifer, Nabergoj), dasiravno je dr. Razlag kot poročevalec zoper njega govoril. Dr. Razlag čedalje očitnejše kaže, da jadra na ministerski barkici.

— Laško-tirolski poslanci državnega zbora so vvedli svoj predlog za samostojen deželni zbor v Trientu s „spomenico“, ki naj dokaže, da je tak predlog opravičen. Tej „spomenici“ se pač podá znana beseda, da zamore eden norec več prašati, kakor deset učenih odgovoriti“, pravi „Vaterland“, in — prav ima.

— Poslanec Vitezić in tovariši so v seji 29. aprila stavili do denarnega in ministra notranjih zadev vprašanje in se pritožili zarad tega, zakaj neka davkarska uradnja v Istriji ni hotela sprejeti vloge v srbsko-hrvaškem jeziku in zahtevala, da mora biti laško pisana? Enaka se je pripetila stranki pri nekem okrajnem šolskem svetu. To je zoper postavo o narodni enakopravnosti. — Kaj in ali sploh mislita ministra odgovoriti, to še dozdej ni znano.

— Tudi dr. Herbst je slana po Avstriji iznemirila, kajti v zboru 1. maja je rekel, da cesarstvu našemu po vremenskih nezgodah preteklih dni žugajo velike nadloge. Kam pač so ustavoverci pritirali ubogo Avstrijo s svojim vednim klicem: „naprej!“ če slabe letine enega leta prestati ne more!

— Zanimiva je tudi interpelacija Wickhoffa, Giskre, Herbst itd. do denarničnega ministra. „Kaj misli vlada storiti, da se v okom pride vsaki dan veči revščini, ki se kaže povsod pri nas?“ — No, kje je tisti hvalisani „volksirthschaftlicher Aufschwung“ lanskega leta?

— Zbornica poslancev je v „samostanski postavi“ pritrčila neki spremembi zbornice gospôske, ker je minister Stremayer rekel, naj zbornica poslancev s prepírom z gospôsko zbornico ne zavleče izgotovljenja te postave.

— Govori se, da državni zbor prestane 8. dne tega meseca.

Turčija. Iz Carigrada. — 30. aprila je došel knez Srbski Milan sem. Sprejet je bil odlično. To potovanje je gotovo važna politična dogodba.

Žitna cena

v Ljubljani 2. maja 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 7 fl. 10. — banaške 7 fl. 80. — turšice 5 fl. 10. — soršice 4 fl. 20. — rži 4 fl. 90. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 5 fl. —. — ovsa 2 fl. 90. — Krompir 3 fl. 10.

Kursi na Dunaji 21. aprila.

5% metaliki 69 fl. 20 kr. Ažijo srebra 106 fl. — kr.
Narodno posojilo 74 fl. — kr. Napoleondori 8 fl. 96 kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 2. maja 1874: 35. 65. 90. 11. 6.
na Dunaji } 65. 1. 23. 14. 81.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 16. maja.